

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Št. Petru, Sežani, Našičih, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.

Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšerlatni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina zna:

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilnični račun št. 841.652.

TELEFON št. 1157.

O Slovanih v Istri.

(Nekoliko odgovorov.)

Pod gorenjim naslovom smo priobčili pred par dnevi iz „Omladine“ članek pisan od Josipa Agneletto. Ponatisnili smo ta članek, ker je bilo v njem res marsikaj dobrega in poučnega in ker smo na drugi strani hoteli opozoriti na vse ono, kar je netočnega in ki zahteva korekturo.

Pred vsem ni opravičeno v dejstvih in dejstvenih odnosa, da boče pisec potegniti nekako mejo, ki baje ločuje istrske Hrvatice in Slovence po svojstvih značajih.

Slovenca označuje na sploh kakor bolj živahnega, veseliga, zgovornega, delavnega, spretnega in duševnega zmogljivega: očita mu pa, da nima smisla za varčnost in da je potratnež in zapravljivec. Hrvat pa slika na sploh kakor neizobražena in indolentnega, a priznava mu varčnost in skromnost.

Po mnenju piscev so ta karakterna svojstva pri enem in drugem slovanskem plemenu Istre nekaka demarkacijska črta med obema, oziroma so svojstva na eni in drugi strani nekako v zvezi s teritorijem na katerem žive. Navedena slaba svojstva Slovencev istrskih pripisuje pisec okolnosti, da žive bolj blizu mest. To pa ne odgovarja resnici in kaže moč s tem svojim mnenjem, da je prepotoval le en del in bržkone samo severni del Istre.

Le na Koperščini so istrski Slovenci v tesnejši dotiki z mesti. Kaj pa velik teritorij, ki ga tvorita Buzeščina in sodni okraj podgrajski?! Za te Slovence pač ne velja trditi, da je ta in ona svojstva istrskih Slovencev pripisovati tesnim stikom z mesti. Pa istrski Hrvatje, ali ti niso v stikih z mesti?! Hrvatska govorica se pričinja pri Piranu in se razširja dalje po osrednji, vzhodni, južni in zapadni Istri, torej tudi ob zapadni obali, kjer se vrste italijanska mesta in mesteca eno za drugo. Povsod tu je hrvatski element v tesnih stikih z italijanskimi mesti. Ako hočemo računati procentuelno, je odstotek hrvatskega elementa, ki živi v tesnih stikih z mesti, večji, nego pa odstotek slovenskega elementa.

Kakor vzrok slabemu gospodarskemu stanju istrskega Slovana navaja pisec delitev posestev. Ako ima — tako pripoveduje — oče tri, štiri ali celo pet sinov, se vsi ženijo doma. Do očetove smrti so še skupaj, ali, komaj da so mrtvega očeta odnesli čez prag, kličejo cenilce in delijo posestvo. To je — trdi dopisnik — prešlo ljudstvu v kri in meso.

To, kar pripoveduje tu pisec kakor splošno zlo, je morda bilo v posamičnih predelih

in so morda tudi danes še taki sporadični kraji, za splošnost pa absolutno ne velja ta trditev. Na Zminjščini n. pr. se utegne še dogajati kak tak slučaj, zato ga pa ne boste videli po vsej Liburniji. Na sploh se lahko reče, da je tudi po velikem delu Istre tako, kakor drugod: oče oddaja premoženje enemu sinov in ta ima izplačevati dele bratom in sestram.

V obče moramo očitati piscu dvojno: a) da prerad generalizuje posamične hibe, in b) da se tam, kjer so res take hibe, premalo bavi z vzroki, z vprašanjem: od kod in zakaj?

Kako da se le prerad daja zavajati v generaliziranje, nam priča nastopni sicer malo pomembni izsled. — Pripoveduje namreč o Hrvatih, kako hodijo ob nedeljah v kratkih suknjenih hlačah, v jopiču in debeli srajci iz domačega platna z majhno čepico na glavi, izpod katere jim visi kratka kitica. No, mi vabimo čitatelje, naj le prepotujejo križem vso Istro in videli bodo, koliko „kratkih kitic izpod čepice na glavi“ bodo mogli sešteti! Kje na Opatljščini se utegne še nahajati kaka taka kitica, ali to izključno le na glavi kacega 70-letnega starčka. Nikakor ne gre torej, ako se to kitico navaja kakor karakteristikon istrskega Hrvata.

Dalje ne odgovarja dejstvom, ako boče pisec predstavljati italijanskega kmetovalca kakor veliko naprednejega v poljedelstvu. To velja pač za nekoliko bogatašev iz znane istrske oligarhije, nikakor pa ne za istrskega kmeta. Gospod pisec naj se le poda n. pr. v Rovinj! Tu najde kmetov, ki žive celo v mestu samem, a videl bo, da uprav ti kmetje nimajo prav nobenega smisla za napredno racionalno gospodarstvo in se še danes drže tradicij iz tistih časov, ko je bila Istra pod beneško oligarhijo.

Kar se tiče gospodarske organizacije, pa pravimo to-le: Deželni kulturni svet in deželna kmetijska šola v Poreču sta res izključno v italijanskih rokah in služita le italijanskim koristim. Ali tudi ta zavoda služita le privilegiranim slojem in se bore malo brigati za kmeta-siromaka in za splošni napredek kmetijstva. Če pa abstrahiramo od teh dveh zavodov, rečemo lahko, da istrski Slovani nič ne zaostajajo za Italijani, kar se tiče samopomoči na polju zadržne in gospodarske organizacije. Še več! Na polju posojilništva so istrski Slovani prednjačili. V podkrepitve te trditve lahko navedemo zares klasičen slučaj. Ko so vodnjanski italijanski kmetje snovali svojo posojilnico, so pozvali dra. Laginjo, da jim je šel na roko. Istrski Italijani so se oprijeli posojilništva še le potem, ko so bili pri-

siljeni v to po obstoječih slovanskih zavodih. In istotako je dejstvo, da so bili slovanski zavodi prej v zvezi nego pa italijanski.

Toliko smo hoteli odgovoriti. Daleč proč pa je od nas misel, da bi hoteli položaj, v katerem živi istrski Slovan, bodi v kulturnem bodi v gospodarskem pogledu, slikati kakor ugoden ali celo sijajen. Da, brezvspešno. bi bilo, ako bi hoteli tajiti hibe in škodljiva svojstva, kolikor jih ima res na sebi istrski Slovan. To pa lahko trdimo, da to, kar ima v svoji splošnosti na sebi slabega, ni organizacijska ali prirojena hiba, ampak so to slabosti, nastale vsled žalostnih razmer, v katerih je živel in vzrasel; so torej — tako bi rekli — privzgojene hibe. A to, kar narodu ni prirojeno, kar ni njegova temeljna narodna slabost, česar se je le nalezal vsled slabih vnanjih vplivov: to se da odpraviti z drugačno, boljšo vzgojo. Da, dragi gospod pisec: istrski Slovan je zdrav v svojem jedru. Če je lupina tu in tam nekoliko okužena, ni to posledica narodnega značaja, ampak le vnanjih neugodnih vplivov. Čim odtegnemo narod naš tem pogubnim vplivom, videli bomo še le istrskega Slovana, kakov je v resnici! Temu cilju: pouku, moralni in materialni povzdigi bodita posvečena delo in skrb vseh v to poklicanih narodnih faktorjev!

Hrvatje in ogrska koalicija.

Shod dalmatinskih državnih in deželnih poslancev, ki se je vršil v Spljetu dva dni, je sklenil to le objavo: Kongres hrvatskih poslancev je pokazal popolno soglasje vseh udeležnikov o političnih vprašanjih, ki se imajo rešiti. Zastopnikom stranke na pogostanjih z odposlanci ogrske koalicije, kakor tudi poslancem v državnem zboru se izrekata zaupanje in priznanje. — Dalje je sklenil shod odposlati čestitno brzojavko ogrskemu ministru za trgovino, Franu Košutu in določitev strankarske organizacije prepusiti splošnemu kongresu, ki se ga udeležijo poslanci in zastopniki stranke iz vse dežele in ga skliče vodstvo stranke.

Ogrski listi poročajo o razgovoru ogrskega ministerskega predsednika dra. Wekerle s hrvatskim banom grofom Pejačevićem. Dotični listi trde, da je bilo banu prijavljeno, da je postal nemožen na svojem mestu, ker se je preveč izpostavil za Fejervaryjev režim. Tudi bodočega ministra za Hrvatsko ne bo možno vzeti iz „narodne stranke“, ker je koalicija iskala in našla stikov z opozicijskimi hrvatskimi in dalmatinskimi poslanci.

Dotični madjarski listi, ki so prinesli te podatke, so bili zaplenjeni. Nam pa se do-

zdeva, da so morda ravno vsled konfiskacije te vesti postale še simptomatičnejše in — verjetneje.

Dogodki na Ogrskem.

Gibanje nemadjarskih narodnosti na Ogrskem.

Srbska narodna stranka na Ogrskem je na 3. velikonočni praznik sklicala shod v Novi Sad. Na dnevnem redu so: Volitve za državni zbor in 2. Določitev kandidatov. — Voditelj slovaške narodne stranke, Pavel Mudronj, je izdal — kakor smo že sporočili — proglas, v katerem zahteva narodnostno enakopravnost slovaškega jezika in demokratske ustavne reforme. Bivša slovaška poslanca Hodža in Skičak organizujeta ljudsko stranko, s katero pojdeti v boj izlazi v ta namen, da desavovirata madjarsko katoliško stranko.

Razžaljenje veličanstva ogrskega pravosodnega ministra.

Dne 24. febr. t. l. je sedanji ogrski minister za pravosodje Polonyi na nekem shodu napadal osebo vladarjevo, vsled česar se je proti njemu pričelo kazensko postopanje radi razžaljenja veličanstva.

Te dni pa je državni pravduik sporočil novemu ministru za pravosodje, da je ustavil kazensko postopanje proti njemu.

Kolportaža dovoljena.

Iz Budimpešte poročajo od 12. t. m.: Danes je uradni list objavil dekret ministerstva, da je zopet dovoljena kolportaza časnikov.

Program ministerstva Wekerle.

Ogrski listi komentirajo seveda programni govor ministerskega predsednika dra. Wekerle. „Budapesti Hirlap“ izvaja: Narod ima nalogo, da podpira vladu v njenih začasno prevzetih nalogah z ono vdanostjo, zvestobo in navdušenjem, s katero so vse stranke vsprejele programni govor dra. Wekerle. Ta naloga tvori častno dolžnost vlade in naroda, „Egyetértés“ piše: Najlepše na izjavah dra. Wekerle je bilo, da ni hotel absolutno ničesar olepšavati, in dočim je jasno apeliral na politično zrelost naroda, je s tem dosegel najglobokejši in najbolj simpatičen učinek. „Alkotmány“ pravi: Mi beležimo s posebnim zadoščanjem izjavljanja dra. Wekerle, da stoji vlada na temelju zakona od leta 1867. Opozicijski „Az Ujsag“ meni: Program dra. Wekerle je popolnoma pravi in res je, da se ta program ne ujema povsem s programom nobene strank. Socijalno-demokratsko glasilo „Nepszava“ se v svoji presoji programnega govora dra. Wekerle bavi izključno z njegovo izjavo o volilni reformi ter obžaluje izlazi, da se v napovedi uvedbe splošne volilne

nej noge nesigurne, ako niso podkovane zlatom. Največi uspeh bi mogli doseči Benečani s tem, da dobijo primorska mesta v svojo oblast. Naši močnogi vlastelini in velikaši bi se gotovo odtežali njihovi odurni oblasti.

Po tvoji sodbi — brat Pavel, — nam ne preostaje drugega, nego da stopimo ali na stran Dabiše, ali Ladislava.

Tako je Ivaniš! Jedno ali drugo! Mi igramo sedaj igro ljudi, katerim se varen temelj odmika izpod nog. Povsod smo poskušali svojo srečo in povsod smo obsejeli. Tako se nam je zgodilo pri Dabiši, tako pri Ladislavu, tako pri Benečanih. Sami iz sebe ne moremo nič. Razcepljeni smo na stotine neslojnih strank in to je vir naši nesreči in nevolji. Prišel je za nas čas, da se moramo kakor utopljenec loviti tudi za slamico. Ako nam Benečani ponudijo svojo čeprav spletkarsko roko, posezimo po njej! Oni nam jo nudijo le z drugim sklepom, mi pa jo prijemljemo zopet z drugim namenom. Bog ve, da-li nam ne pride dobro njihova pomoč, pa naj se je sedaj tudi bojimo! Vse je v božji roki. Kocke padajo danes tako, jutri drugače — čas leti, zagata, ki smo prišli vanjo, postaja vedno tesnejša — treba torej hitro misliti, hitro se odločiti.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. Š.

— Ne govori mi, brate, o njem! Od njega nam bo slaba pomoč. Nisi en samkrat šel v Gaeto iskat njegove pomoči, pa kaj si nam donesel? — Nič. Lepih obljub — to je bilo vse. Neapeljec je sam slaboten in zateči se je moral za pomoč k samemu papežu Bonifaciju IX. Ali tudi to ni pomaglo. Papež je poslal svojega zaupnika škofa v Hrvatsko, da nabira vojske in pristašev za Ladislava, kakor zakonitega kralja hrvatskega. Kako da je vspel — to veš. Brez denarja se ne daja nič delati niti en dan, in kdor nima denarja, nima vojske, nima moči.

— Poskušajmo torej vnovič pogajati se z Benečani! je rekel škof Pavel. — Oni sicer res niso poslušali tvojega nasveta pred nekaj meseci, popred, nego je bil določen dakovaški mir, ko si jih prosil, naj sklenejo zvezo z Neapeljem proti Šišmanu. Tedaj so

odbili tvojo prošnjo, ker niso mogli slutiti, da bo kralj Dabiša tako slaboten, tako nerazsoden, da odstopi Šišmanu Dalmacijo in Hrvatsko, ki ja je držal v svoji oblasti. Sedaj stoji stvar drugače.

— Drugače — je vzdignil glavo ban Ivaniš, kakor da se čudi svojemu bratu — Zakaj da bi sedaj stvari stale drugače? Benečanom je vsejedno, kdo da drži Hrvatsko in Dalmacijo, ako ti deželi nista v njihovi oblasti. Benečani ne bodo podpirali nas proti Šišmanu in ne Šišmana proti nam.

— V tem grmu leži zajec! je pristopil škof Pavel k bratu Ivanišu, prijemši ga za zlato verižico, ki mu je visela okoli vratu. — Razmisli dobro, brat Ivaniš, pa reci: ali bi drugemu, tretjemu bilo vsejedno, ima-li slabega ali dobrega sosedu, ki je neprijatelj, ki preži, da bi te naskočil o prvi priliki?!

— Kaj hočeš reči s tem? je vprašal Ivaniš.

— Čuj me! je govoril škof Pavel. — Kralj Dabiša je odstopil v Djakovu ogrskemu kralju Šišmanu Dalmacijo in Hrvatsko, ali to ni vse. On je odstopil po svoji smrti tudi Bosno, staro svojo dedovino. Pomisli sedaj, Ivaniš! na to silno državo od Tatrov do Durmitora, od morja do Drine, in morda tudi preko Drine! Misliš li, da je kraljici morski,

pravice ni poudarjalo, da naj bo ista tajna.

Nemški val!

Pod naslovom „Eine deutsche Stimme aus dem Küstenlande“ je izšla nedavno v Inomestu knjižica, ki taji potrebo italijanskega vseučilišča v Avstriji, češ da Italijani v Avstriji rijo zmožni, da bi razvili jednotno, duševno dovelj visoko narodnostno življenje.

Pisatelj omenjene knjižice zahteva, da se v Trstu ustanovi **nemška visoka šola**, za slučaj, da dobe Italijani svojo fakulteto ali vseučilišče. Ta visoka šola naj bi imela nalogo, da služi nemštvu v krajih ob Adriji, ki so že sedaj mnogoštevilno naseljeni z Nemci ter zavarovati Nemcem dohod do morja. Ta brošura nam je v dokaz da so ti avstrijski Nemci res že patološki prikazen v svoji megalomaniji. Kar izgubili so popolnoma vsako mero in vsaki smisel za to, kar je prav in pravično. Za se so postali naravnost požrešni v zahtevah. Njihov cinizem je postal brezobziren, nesramen, brutalen. Kaj hočete več? Tam, kjer so v večini in imajo moč ne priznavajo drugorodnim manjšinam nikake pravice in nikake svobode za nacionalni razvoj. Tam pa, kjer so drugi v večini in imajo drugorodni moč, zahtevajo Nemci iste pravice, isto svobodo in iste garancije za svoj narodni razvoj, kakor jih imajo tam, kjer so doma! Toda v zadnje čase je že njihova objestnost tako narasla, da se niti s tem ne zadovoljujejo več, da bi bili, kjer so le gostje, enakopravni z domačim avtohtonim prebivalstvom ampak hočejo biti tudi — gospodarji.

Eklatanten izgled za to nam daje gori navedena brošura. Italijani in Slovani smo v tej deželi avtohtono prebivalstvo, Nemci pa so le priseljenci, maloštevilna kolonija. In vendar! Italijanom odreka brošura pravo do visoke šole, dočim nas Slovane, veliko večino prebivalstva v deželi, niti ne omenja, kar je gotovo še drastičnejša oblika odrekovanja — v isti hip pa zahteva visoko šolo v Trstu za — Nemce! Brezobraznost svojo pa tira do viska z utemeljevanjem te zahteve! Pravi, Nemci so že sedaj mnogoštevilni! Tako torej število nemške kolonije mu zadošča v opravičenju zahteve po visoki šoli! Faktična mnogoštevilnost domačega, avtohtonega prebivalstva pa mu je quantite negligable, nekaj, na kar se niti ne treba ozirati. Par priseljenih Nemcev je okolnost, ki z vsoto teže pada na tehtnico, je odločilen argument za osnutje nemške visoke šole. Množica slovenskega in italijanskega prvobitnega prebivalstva pa je tem nemškim — pravičnejšem plevel, ki nič ne tehta!!

In morete si-li misliti večje ciniznosti, nego je v nadaljnjem argumentu nemške brošure, češ: Nemci si morajo zagotoviti pot do morja! Kaj pa domače prebivalstvo, ki biva tu že od pradavnih časov: mari si to ni pridobilo pravic ob tem morju?! Rečena brošura nam zopet razkriva v vsej jasnosti tendenco sedanjega nemške propagande: prodirati hočejo v tujo last, a dosedanjega lastnika jednostavno depozirati in pregnati!!

Zelo naravno bi bilo, ako bi vnovič pisali tisto znano apostrofo na adresu naših Italijanov. Ali čemu?! Nehvaležno delo je to, ako se hoče političnim slepcem govoriti o političnih nevarnostih! Saj je gotovo, da bodo o prvi priliki zopet govorili o sorodnosti kulture in pomagali brusiti sekuro, ki se brusi za glavo slovanstva in... italijanstva v teh krajih! Bogovi so jih udarili s slepoto sovraštva proti Slovanom in za to ne vidijo germanskega vala, ki narašča bolj in bolj in pritiska na nas bolj in bolj!

Dogodki na Ruskem.

Prvi ruski prestolni govor.

Petrogajski listi poročajo, da prestolnega govora ob otvoritvi dume car ne bo čital v poslopju državne dume, marveč v Carskem Selu, kamor bodo povabljeni državni poslanci.

Gorki v Ameriki.

Iz New-Jorka poročajo, da je bil Maksim Gorki tam navdušeno vsprejet. Nasproti časnikarjem se je izrazil, da ruski revolucio narji ne bodo mirovali poprej, dokler ne bo uničen kazizem in dokler ne postane Rusija republika.

Admiral Roždestvenski pride pred sodišče.

Kakor je zvedela „Peterburgskaja Gazeta“, se po Velikonoči prične sodna pre-

iskava proti admiralu Roždestvenskemu. Pred sodišče ne bo pozvan le admiral in ves njegov štab, ampak tudi poveljništvo torpedovke „Bjedomi“, na katerem se je izvršila kapitulacija.

Rusi v Mandžuriji.

Londonski „Daily Telegraph“ poroča iz Tokija: Ničesar ni opaziti, da bi se Rusi umikali iz Mandžurije, marveč gradijo tamkaj na skrivnem utrdbe. V Harbinu gradijo sedaj nad 20 vojašnic ter nakupujejo železniških tračnic v velikem številu. Ruski vrhni poveljnik je baje rekel, da raje pokoplje tam svoje lastne kosti, nego bi se umaknil iz dežele. Povsodi se delajo priprave za stalno naseljevanje in vse ženske so prejele ukaz, da morajo zapustiti severno Mandžurijo. V svojih odnosajih do Kitajske je Rusija popolnoma na takozvani mrtvi točki.

Drobne politične vesti.

Venezuelski predsednik odstopil. Kakor poročajo iz New-Jorka, je predsednik venezuelske republike, Castro, odstopil. Predsedništvo prevzame sedaj prvi podpredsednik Gomez.

Glede imenovanja djakovskega škofa. Dunajski „Zeit“ poroča iz Osjeka, da je deputacija djakovskega svečenstva, ki je šla v Rim, da prepreči imenovanje reškega Opata Martinca za škofa djakovskega, bila od papeža vsprejeta v avdijenci. Papeža je nagovoril župnik Pavič. Deputacija je prosila, naj bi bil škofom imenovan sedanji kapitularni vikar, posvečeni škof dr. Voršak.

Cesarjevo potovanje v Prago. Iz Prage poročajo, da se v kratkem poda deputacija praškega mestnega sveta, na čelu jej župan dr. Groš na Dunaj k cesarju, da ga naprosi naj pride tudi v Prago o priliki, ko obišče Liberce in Gablonc.

Hrvatski dijaki na kongresu v Milanu. Mednarodnega kongresa dijakov v Milanu, ki se bo vršil dne 21. t. m., se vdeležijo tudi hrvaški dijaki zagrebskega vseučilišča. Dijaki predložijo kongresu elaborat „o avtonomiji vseučilišča“.

Proti povišanju poštne. Genaralni shod gremij dunajskih trgovcev je soglasno sklenil resolucijo, v kateri odločno protestira proti nameravanemu povišanju poštne od 10 na 12 st.

Poslanika Radolin in Bihourd odstopita. Povodom zaključka maroške konference je bilo odlikovanih več nemških uradnikov urada za znanje stvari, le nemški poslanik v Parizu Radolin ni dobil nobenega odlikovanja. Iz tega sklepajo v diplomatskih krogih, da so dnevi kneza Radolina v Parizu že šteti. Tudi francoski poslanik v Berlinu Bihourd zapusti baje svoje mesto.

Domače vesti.

Naznanilo. Z ozirom na to, da bodo jutri na Velikonočno nedeljo zaprte vse tobakarne, se bo list „Edinost“ prodajal na kolodvoru južne železnice (v atriju in na peronu), v tobakarni na kolodvoru sv. Andreja, ter pri vratarju „Narodnega doma“. — Na Velikonočni ponedeljek „Edinost“, ne izide ter se bo po vseh tržaških tobakarnah prodajala številka od nedelje.

Uprava „Edinosti“.

Mestni svet tržaški. V četrtek je potekel rok za uložitev reklamacij proti zakonitosti mestnih občinskih volitev. Uložena je bila samo ena reklamacija, namreč dr. a. Mih. Depangherja, o kateri smo poročali. V četrtek zvečer sta se sestali obe verifikacijski komisiji, ki sta sklenili predložiti mestnemu svetu, da potrdi vse volitve toliko iz mesta kolikor iz okolice. Kakor poročevalec za mestne volitve je bil izvoljen dr. Brocchi, za okolico pa dr. Perco. Seja mestnega sveta za verifikacijo volitev se bo vršila po praznikih, o čemer sporoči mestni svet namestništvu, ki skliče čim prej mestni svet, da se konstituirata.

Narodni dobrotnik. Dne 3. t. m. je umrl v Zagrebu veliki župan v pokoju. Julij Bubanovič, v visoki starosti 80 let. Pokojnik je bil v Zagrebu znan in spoštovan kakor rodoljub starega kroja. Ko je prišel Khuen za bana, stopil je Bubanovič v pokoj, ker ni hotel služiti temu banu. V narodne svrhe je Bubanovič zapustil nad 50.000 kron, od teh največ „Matici Hrvatski“, Družbi sv. Cirila in Metodija za Istro je zapustil 1000 kron, dijaškemu pomožnemu društvu v Pazinu pa 400 K.

Nemška nesramnost. Pod tem naslovom čitamo v „Slovenskem Narodu“: „Za novo državno železnico se bo rabilo obilo uradnikov. Ker bo tekla proga večinoma po slovenskih deželah, smemo na vsak način zahtevati, da dobimo na to železnico slovenske ali vsaj slovanske uradnike. Ker bi slovenskih uradnikov gotovo ne bilo možno dobiti zadostno število, da bi zasedli vsa mesta v slovenskih pokrajinah, poslal je g. Ivan Vrhovnik, župnik trnovske župnije v Ljubljani, v češke liste oklic na Čehe, naj bi se ti pobrigali za novo železnico in zaprosili za uradniška mesta, da jih ne zasedejo Nemci. Nemško časopisje vse besno divja zaradi tega oklica vrlega narodnega slovenskega duhovnika in obljubljuje, da nahujska ljudstvo, da tem „českim usiljivcem“ naredi obstanek tako zopern, da bodo primorani odriniti od tod. „Nemška kultura, število Nemcev in njihova davčna moč daje Nemcem pravico, da imajo odločilen vpliv na vse državne uredbe, zato je treba, da bo večina uradnikov na novi železnici Nemcev“. Tako nemški listi. Na to odgovarjamo: v slovenskih deželah bodo nastavljeni slovenski uradniki. Ako pa pridejo Nemci med nas, si znamo tudi mi pomagati na enak način, kakor Nemci, če ne še bolj. Slovan se priuči nemščini v par mesecih, dočim je Nemec trdoglav, ki mu ne ubiješ v glavo z lepa kakega drugega jezika, nego je blažena nemščina. Škoda je pri tem le, da so naši ljudje premahki napram nemškim usiljencem in da se skušajo ravnati tako, kakor je Nemcem prav. Vsled tega imajo nemški uradniki, ki žive v naših deželah in od našega denarja, tolik greben in nemško časopisje je toliko nesramno, da si upa groziti s hujškanjem ljudi proti slovanskim uradnikom. Naj se Nemci ne sklicujejo na svojo kulturo, ki na vseh oglih kaže sramotne znake nemške podivjanosti in barbarizma. Naj se ne sklicujejo na število nemških glav, katerim stoji nasproti mnogo več slovanskega prebivalstva. Tudi nemška davčna moč ni tako velikanska, kakor se sploh govori. Pa če bi vse to bilo res, kar trde Nemci glede svoje kulture, števila in davčne moči, vendar še ni nikjer zapisano, da moramo imeti na slovenski zemlji nemške uradnike. Imeli bomo slovenske ali slovanske, pa naj si Nemci razbijejo glave“.

Ruski konzulat v Dubrovniku. „Naše Jedinstvo“ javlja, da ustanovi Rusija radi trgovskih poslov v Dubrovniku svoj konzulat.

Ne bodimo malenkostni. Prejeli smo: Starodavna navada je, da se ljudje po vaseh in po malih mestih opravljajo. To se dogaja širom naše zemlje in se to zlo ne da nikakor odpraviti. Moj namen pa ni, da bi tu analiziral malenkostne vaskne in malomeščanske prepire ter da bi skušal obsojati, ali pa celo opravičevati iste.

Govoriti hočem nekoliko o naših velikomestnih malenkostih. V Trstu, ki šteje dvestotisoč prebivalcev in ki ga prištevamo velikim mestom — nismo, z ozirom na malenkostne prepire, nič na boljšem od kake večje vasi, ali kakega malega mesta! Tudi tu se „brat-ski“ obiramo in po možnosti smešimo eden drugega, mesto da bi bili složni, ter da bi v slogi odbijali napade svojih sovražnikov.

Zavist igra med nami precej veliko vlogo. Ako vidimo, da si je kedo izmed nas kaj opomogel, začnemo takoj stikati po sredstvih, ki so srečnejši pomagla do boljšega stanja. Žal, da se mi v take namene oziramo le po ljudeh, ki pripadajo našemu narodu, dočim smo povsem indiferentni za drugorodce, in to tudi ako smo prepričani, da so si ti zadnji opomogli z nepoštenimi sredstvi — ali celo v našo škodo!

Mi rešamo vsako besedo, in čisto vstvarjamo iz muhe konja — samo da moremo škoditi eden drugemu! Za eno samo in povsem nedolžno besedo se grdo gledamo leta in leta in si za najmalenkostnejše otročarije napovedujemo — boj!

Da bi se vse to dogajalo le med bolj priprostim delom našega ljudstva, bi to ne bilo posebne važnosti, ker manje inteligenten človek ne more pojmiti o škodi, ki jo trpi stvar vsled takih ničevih, malenkostnih sporov. Kar nas navdaja z bojznijo za bodočnost našo, je to, da opazujemo tudi med bolj inteligentnimi sloji to isto rak-rano — nesloge.

Moje skromno menenje je, da bi mi vsi prav lahko opustili malenkostna sovraštva do oseb in do stvari in bi se bolj brigali za skupne naše narodne interese. Ako storimo tako, pokažemo, da smo res velikomeščani, da smo ljudje, ki puščajo otročarije otrokom, a sami se bavijo le z resnimi, za sebe in za

narod koristnimi stvarmi. Storimo vsi tako in gotov sem, da se naša narodna stvar povzdigne do one veličine, do katere mora dospeti prej ali slej!

Iredentistiške razglednice. Tukajšnji uradni list poroča: C. k. deželno kakor tiškovno sodišče v Trstu je odlokom od 5. aprila 1906 zabranilo širjenje ilustrovanih razglednic, ki kažejo polotok Italijo z železniško mrežo italijanskih (?) krajev, pripadajočih Avstriji in z alegorično sliko, ki predstavlja ženo in objema Istro in Dalmacijo.

Kolavdacija železniških del med Podmelcem in Bukovim na Goriškem se je izvršila dne 4. t. m. Dela v bukovskem predoru bodo končana tekom 8 ali 10 tednov.

C. in kr. eskadra je dne 11. t. m. odplula v Haifo. Na krovu je vse zdravo.

Velikonočne procesije se vrše danes zvečer po nastopnem redu: ob 6. uri v župni cerkvi Novega sv. Antona, ob 6. in pol v baziliki sv. Justa, ob 7. uri v župni cerkvi Staroga sv. Antona. V drugih mestnih župnih cerkvah bodo procesije v nedeljo jutraj.

Samomor vojaka. V četrtek v jutro vstrelil se je v domobranski vojašnici v Pulji narednik 12. stotnije tamošnjega 5. domobr. pešpolka, Vekoslav Bizjak, doma v Lokavcu pri Ajdovščini. — Vzrok samomora ni nikomur znan, pač pa sumijo, da ga je dovela do tega koraka — nesrečna ljubezen. Pokojnik je bil v 25. letu svoje dobe.

Tujci v Opatiji. Od 1. sept. 1905. do 9. aprila 1906. je prišlo v Opatijo 15.974 oseb. Od 6. do 9. aprila 1906. je priraslo 595 oseb. Dne 9. aprila je bilo navzočih 2826 oseb.

Knežji gostje v Opatiji. Včeraj je dospel v Opatijo knez Hohenzollern z otroci in spremstvom. Romunski kralj Karol pride tjakaj baje 25. t. m.

Novo društvo. Namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva „Hades“, ki se bo bavilo s preiskovanjem kraških jam.

Prve šparglje so te dni prodajali v Gorici po 4 krone kilogram.

Tobačna trafika v ulici S. Giacomo je oddati potom javne konkurence. — Pisane ponudbe je odposlali finančnemu inspektoratu v Trstu do 3. maja t. l.

Za prezentacijo meničnih protestov. Pravosodni minister je v sporazumljenju ministrom za trgovino z ukazom od 4. t. m. odredil, da je menične proteste v Trstu prezentirati v času od 9. do 12. ure dopoldne in od 4. do 7. ure popoldne.

Bogat lov sardel. V minolih dneh so ribiči v Rovinju ulovili 75.000 sardel, ki so jih večinoma odposlali v istrsko tovarno konserv v Savudrijo. (Salvore).

Obljubljena velikonočna izdaja „Dolenjca“ izide najbrže še le prihodnji teden. Do sklepa razsodbe med členoma konsorcija prevzame podpisani poleg izdaje in odgov. uredništva tudi upravištvo in vse na list nanašajoče se stvari. „Dolenjec“ bo vkljub temu zadanemu in neljubemu prekinjenju skoraj gotovo definitivno dalje izhajal. Več o tej za naše tužne razmere na Kranjskem značilni zadevi na drugem mestu.

Franjo Pirc, izdajatelj in odgovorni urednik „Dolenjca“.

Gnjat za velikonočne praznike si je jako v ceno in na poseben način poskrbel nek, žal, nepoznana gospa. 31-letni kmetovalec Matej Grišonič, doma iz Kopra, je predvčeršnjim, okoli 7. ure zvečer ponudil neki nepoznani gospej na prodaj gnjat. Gospa si je ogledala ponujeno gnjat in, ko sta se dogovorila glede cene po kilogramu, sta šla v prodajalnico jestvin gospoda Petra Chiarutini, da tam stehata gnjat. Ko sta stehata gnjat, se je Grišonič ustavil, da zmenja par besedi z gospodom Chiarutinijem, lastnikom one prodajalnice. A ko je njiju pogovor končal in se je Grišonič ozrl po gospej, je ni več videl: bila je odšla z gnjatjo, ne da bi jo bila plačala. Gnjat je bila vredna 7 kron. Grišonič je dogodek prijavil na policijo.

Neznani! Tereza Česnar, vratarica hiše št. 11 v ulici Miramare, je prijavila včeraj na policijskem komisarijatu v ulici Luigi Ricci, da so neznani tatovi ukradli iz veže hiše, v kateri ona vratarica, dve preprogi, vredni 60 kron.

Vzgleden soprog. 54-letni Anton Mirk, stanujoči v ulici del Bosco, je bil prišel včeraj predpoludne domov popolnoma pijan. Prišedši domov je pa začel zmirljati in pretepati ženo. Ta je pa poslala po bolniške postrežnike gospoda Trevesa, ki so pijančka odvedli v bolnišnico, kjer so ga zaprli v opazovalnico za umobolne.

Nova prodajalnica klobukov
David Osmo
 v ulici **Barriera vecchia** št. 5.
 Velik izbor klobukov, lastne delavnice, razno-
 vrstnih kap za moške in ženske.
 Brez konkurenčne cene.

Francesco Slovinsky
 železninar
 TRST — ulica **Torrente** 45 — TRST
 Izbera železnine za stavbino uporabo.
 SPECIALITETA:
 ledenice lastnega izdelka, štedilna
 ognjišča in železne peči.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev
 in razprodaja na debelo in drobno
 TRST. — **JAKOB PERHAUC** — TRST.
 Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kafe Centrale).
 Velik izbor francoskega šampanjca, penecih dezertov
 italijanskih in avstro-ogrnjskih vin. Bordeaux, Bu-
 gunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Run-
 konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec
 alivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli z
 dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Ra-
 pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo iz-
 franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Najboljša reklama za trgovce,
 obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh,
 so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Vsak dan sveža jajca
 kakor tudi prve vrste
 štajerske perutnine in divjačine
Karl Kurnar Trst, ul. delle Acque 20
 Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo
zalogo dalmatinskega vina
 nahajajočo se
 v ulici **Torre bianca** št. 45
 in gostilne
 ul. **Romagna** št. 4 in ul. **Giulia** št. 71
 v katerih toči dalmatinska vina naj-
 bolje vrste
Ante Dvernik
 trgovec z vinom.

ROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8
 Izbor drog, barv, čopičev, pekosti
 parfumov, fin. mila. — Zaloga mineralne vode,
 voska za parkete, na mizlo pripravljenega
 sirupa tamarindo, malinovec itd. itd.

Alla città di Trieste
 ulica **Torrente** TRST
 prodajalnica izgotovljenih oblek
 z lastno krojačnico.
 Priporoča se cenjenim odjemalcem radi
 konkurenčnih cen in radi točno izvršenega
 dela izkušenega krojača.

Ivanka Doreghini
 TRST. — ul. **Madonnina** št. 8.
 VELIKA ZALOGA
 pohištva, manufaktur, ur, slik,
 zreal in tapetarij.
 Popolne spalne in obedovalne sobe.
 Moške obleke na izbero.
 UGODNE CENE.
 Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi
 na obroke.

GLAS.
 V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
 (prej Josi)
 ulica **Nuova** 24 (prilije)
 daje nove in rabljene pohištvo po
 konkurenčnih cenah v najem.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja slo-
 venskega življenja po najraznovrstnejših
 kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji,
 ko neena druga zavarovalnica. Zlasti
 je ugodno zavarovanje na doživljenje
 in smrt s zmanjšujočimi se vplačili.
 Vsek dan ima po preteku petih let
 pravo do dividende.

5 kron in več zaslužka na dan!
 Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih prilož-
 hitro delo vse leto doma — Ni treba znati niti čes — enost
 škodi nič in blago prodamo mi.
 — Družba pletilnih strojev za domače delavce —
Thomas H. Whittick & Co.
 PRAGA, Petrákové náměstí 7-156 — TRST, ulica **Campanile** 13-15

Vsi pozor!
 V dobroznami trgovini izgotovljenih oblek v ulici **Arcata** št. 1 se nahaja za bliža-
 joče se Velikonočne praznike
velika partija obleke za moške, dečke in otroke
 kakor tudi
velik izbor črnega in barvanega blaga najzadnejše novosti.
 Obleka se izvrši z največjo natančnostjo in po tovarniških cenah.
 Za mnogobrojen obisk se priporoča udani
VIKTOR PISKUR

Authorised School of Languages
 učni moderne živeče jezike od profesorjev dotičnega
 materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kom-
 binirana metoda. Brezplačna pojasnila daja autorizir-
 vana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke
 v Trstu, ulica **Nuova** št. 11, II. nadst.

Svoji k svojim!
 Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga
„Croatia“
 stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta **Zagreb** sprejema vsako vrsto ne-
 premičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospo-
 darsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v
 zavarovanje proti ognju in streli po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. Dolžnost
 vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.
 Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila.
Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst
CORSO št. 1
 Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške
 in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Grand hotel „Union“ v Ljubljani.
 Komfort prve vrste. — — — — — Nad 100 sob.

POPOLEN IN BOGAT IZBOR
oblek, sukenj, ulstrov, površnikov,
ranglan, kostumov in kožuhov
 po izredno ugodnih cenah
 v velikem skladišču
ALL' UNIVERSO
 trg **Carlo Glodoni** št. 1

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija!

Tržaška posojilnica in hranilnica
 registrovana zadruga z omejenim poročtvom.
 Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 959.
 Vhod po glavnih stopnicah.
 Hranilna uloga sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.
 Redni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.
 Posojila daje samo zadržnikom in sicer na ukupitbo po 5%, na menjice po 6%, na
 zastave po 5%.
 Uradno ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4. popoldne.
 Sprejema vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
 Ima najmodernejše urejane varnostne celice za shranje vrednostnih papirjev, listin itd.
 Poštne hranilnični račun št. 604.

„Slavija“
 vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386-80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159-57 K.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakosi slovensko-narodno upravo.
 Vsa pojasnila daje:
 Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Gostilna „Secession“
 ulica **Dom. Rossetti** št. 6.
 Vsako soboto od 8. zvečer in vsako nedeljo
 od 5. ure popoldne naprej
KONCERT
 z recitiranjem in petjem ob sodelovanju novega
 tamburaškega zbora „Slovenija“
 Vstopnina prosta.

C ne pijačim in jedlom ostanem nespremenjena me
 koncertom. — Kosilo a stotink 40, pečenka 10,
 oprazeno meso 48 stot.
 Za obilen obisk se priporočata udani
Marija Butković lastnica. **Henrik Lipuš** vodja koncerta.

Prvi tržaški mehanični zavod
 za
pranje in likanje perila
 ulica del **Belvedere** št. 35
 Specialiteta za moško perilo, delo natančno, brez konkurence.
Dunajski sistem.
 Naročila se sprejemajo pri
L. G. Colombani
 TRST — ulica **Vincenzo Bellini** II — TRST

Najfinejše
namizno in jedilno olje
 se vdobi pri
 narodni zalogi olja
 Trg **Barriera** št. 3. **Ivan Millonig**, lastnik.

Za velikonočne praznike!
 Kam greš?
 Grem kupit par čevljev.
 Svetujem ti, da greš k **PIEROTU** v ulico
Riborgo št. 33 nasproti pivovarne „Alle tre
 porte“, kjer vdobiš obuvale za moške,
 ženske in otroke; tudi vsprejema poprave
 in naroče po meri na debelo in drobno.
 Se priporoča svojim rojakom
REHAR PETER, lastnik.
 Svoji k svojim!

ulica **Arcata** 9 — vogal ulice del **Sapone**
 Velika zaloga
dovršenih oblek
 za
 moške, dečke in otroke.
 Specialiteta
finih črnih oblek.
VELKA IZBERA
 delavskih hlač . . . 4 K 2.40
 extra-močne vrste . . . 4 „ 1.
 Pazite na točnost naslova
Francesco Kalasch
 ulica **Arcata** 9 — vogal ul. del **S. pone**
 ulica **Arcata** 9, vogal ulice del **Sapone**

Zaloga
 izvozno-marčne (Export-Märzen)
 in vležane (Lager)
pivo
 v sodčkah in v boteljkah, kakor tudi
kvasa
 iz tovarne **Bratov Reininghaus**
Steinfeld pri **Gradcu**.
 Zaloga **Mattonijeve Giesshübler**
 vedno sveže kisle vode
 po smernih cenah
 pri
ANTONU DEJAK junior
 TRST
 Via degli Artisti št. 10.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
 požarnim škodam po najnižjih cenah.
 Škode cenjuje takoj in najkrajše.
 Uživa najboljši sloves, koder posluje.
 Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
 podpore v narodne in obnove pristne
 namene.